

بیانیه بنگلور^۱

درباره‌ی فن‌آوری اطلاعات برای کشورهای در حال توسعه

در دهکده‌ی جهانی - ۴ نوامبر ۱۹۹۸

فن‌آوری اطلاعات برای کشورهای در حال توسعه فرصتی تاریخی است که آنان را قادر می‌سازد ثروتی ملی ایجاد کنند، دایره‌ی فقر و وابستگی بشکنند و در نهایت سرمایه‌ی نیروی انسانی خود را اهرم ایجاد جایگاهی مطمئن در دهکده‌ی جهانی نمایند.

ما شرکت‌کنندگان در همایش بین‌المللی «آی. تی»^۲ در دهکده جهانی که توسط دولت محلی کارناتا کای^۳ هند، با حمایت سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل، با هدف ارزیابی توانمندی فن‌آوری اطلاعات (آی. تی) برای ارتقای سطح کیفی زندگی انسان در دهکده‌ی جهانی به‌ویژه کشورهای در حال توسعه برگزار شد، براین باوریم که:

- غذا، امنیت، سرپناه، دستیابی به مراقبت‌های بهداشتی، تعلیم و تربیت و دانش شالوده‌های توسعه‌اند.

- کشورهای در حال توسعه از سرمایه‌ی عظیم منابع انسانی قابل بهره‌برداری برخوردارند.
- ارتقای جایگاه زنان و حمایت از جوانان کلید دستیابی به کنترل افزایش جمعیت، سلامت خانواده و رفاه اجتماعی است.
- اکثریت مردم در همه نقاط جهان تنها به‌زبان مادری خود می‌توانند شخصیت خلاق و موثر داشته باشند.

- مفاهیم رایج از مشارکت و سهم شدن در میان بسیاری از فرهنگ‌های بومی با حق مالکیت معنوی پولی شده‌ی متداول در تضاد است.

- در هزاره‌ی آینده مالکیت معنوی معیاری برای ارزیابی ثروت ملل است.
- ایجاد جامعه‌ی باز و حذف نابرابری‌های موجود در ثروت، قدرت و موقعیت در این جوامع برای پایداری بلندمدت تمدن بشری ضروری است.
- توانایی جذب هر فن‌آوری تازه در میان فرهنگ‌های مختلف یکسان نیست.

1. Bangalore
3. Karnataka

2. IT (Information Technology)

- نخبگان همیشه اولین افرادی‌اند که به فن‌آوری جدید دست می‌یابند.
- کشورهای در حال توسعه که در چرخه‌ی فقر و وابستگی اسیرند، با استفاده خلاق از آی. تی می‌توانند آن را بشکنند.
- آی. تی ابزاری بسیار موثر برای تغییر اجتماعی و اقتصادی بنیادی با سرعت و وسعتی بی‌سابقه در تاریخ است.
- آی. تی لجام گسیخته نیروهایی را رها می‌سازد که می‌تواند به افزایش هرچه بیش‌تر تفاوت بین دارا و ندار بیانجامد. ما اعلام می‌داریم حامیان فن‌آوری اطلاعات در سراسر جهان باید بر اصول زیر تاکید ورزند:

اثر فن‌آوری اطلاعات

- ۱- آی. تی ابزاری است که زندگی همه‌ی افراد به‌ویژه ضعیف‌ترین اقشار را بهبود می‌دهد. نمی‌توان همه چیز را به آن خلاصه کرد، بلکه باید از تاکید غیرمنطقی بر آن به‌قیمت بی‌توجهی به دیگر ابزار توسعه خودداری ورزید.
- ۲- آی. تی امکان منحصر به فردی برای زنان در کشورهای در حال توسعه پدید می‌آورد و آن‌ها را قادر می‌سازد از نقش تعیین شده‌ی سنتی خود فراتر بروند و جایگاه واقعی خود را در جامعه با مشارکت فعالانه در همه‌ی عرصه‌های اقتصادی پیدا کنند.
- ۳- دسترسی به موقع به اطلاعات و دانش چه برای افراد و چه برای جامعه کلید توسعه است.
- ۴- آی. تی باید نقش وسایل ارتباط جمعی را در ایجاد مشارکت و شفافیت ساختارهای دمکراتیک گسترش دهد.
- ۵- به‌کارگیری فن‌آوری اطلاعات در سه عرصه‌ی دسترسی به اطلاعات، ارتباطات و داد و ستدهای اقتصادی اولویت دارد. برای نمونه:
 - الف) کشاورزی که دارای اولویت بنیادی است.
 - ب) بهبود دستیابی به مراقبت‌های اولیه بهداشتی و بهداشت زادآوری
 - پ) دستیابی به اطلاعات قابل اعتماد به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت موثر در همه‌ی سطوح.
 - ت) ارتباطات ارزان قیمت به منظور ایجاد امکان تعاون بین مردم در همه نقاط.
- ۶- عرصه‌هایی مانند سرگرمی و خریدهای الکترونیک در چارچوب جامعه‌ای متعادل و عادلانه که نیروهای بازار نقش عمده‌ای در آن دارند، عامل‌های مهمی از اقتصاد اطلاعات را تشکیل می‌دهند.
- ۷- لازم است از استعداد نهفته‌ی فکری در کشورهای در حال توسعه برای ایجاد ثروت از مالکیت‌های معنوی در آی. تی استفاده شود، زیرا این امر می‌تواند به تولید سریع ثروت ملی کمک کند.

عدم تعادل جهانی

- ما حامیان فن آوری اطلاعات در کشورهای در حال توسعه را فرا می خوانیم تا:
- ۸- واقعیت وابستگی کامل خود را در تمامی محصولات فن آوری اطلاعات به کشورهای توسعه یافته که با هجوم برای گسترش سریع آی. تی همراه است و می تواند منجر به جریان پرشتاب ثروت از کشورهای در حال توسعه به کشورهای توسعه یافته و در نتیجه عدم نابرابری هرچه بیش تر شود، درک کنند.
 - ۹- از تمرکز زیاد روی صدور خدمات نرم افزاری که در بلندمدت زیان بخش و ناپایدارند، پرهیزند. در واقع، اگر هزینه های غیرمستقیم تامین زیر ساخت برای فن آوری اطلاعات را که صرف پرورش نیروهای انسانی مورد نیاز می شود در نظر بگیریم، اهمیت چنین درآمدهایی کمتر می شود.
 - ۱۰- ایجاد مالکیت معنوی متعلق به شخص یا شرکت ها در کشورهای در حال توسعه را تشویق کنند.

ترویج فن آوری اطلاعات

- بنابراین، تمام کشورهای در حال توسعه را فرا می خوانیم تا:
- ۱۱- تسهیلات لازم رشد متوازن و سریع زیر ساخت را برای فن آوری اطلاعات فراهم کنند و در این فرایند:
 - الف) تلاش در جهت تامین آی. تی برای همه شهروندان را بر تسلیم شدن به فشارهای ناشی از پاسخ گویی به گروه های سودبر ترجیح دهند.
 - ب) ایجاد سریع بک بون^۱ شبکه ملی به کمک تجهیز امکانات موجود و ایجاد زیر ساخت های جدید مناسب و اتصال ارزان قیمت به این بک بون با به کارگیری ابزارهای جدید مانند شبکه ی تلویزیونی کابلی، فن آوری شبکه های محلی بی سیم^۲، شبکه های ریل وی سیگنالینگ^۳، و پاورگرید^۴ را تسهیل کنند و انواع کامپیوترها، تلویزیون های کابلی و وسایل ارتباط تلفنی جدید را در کنار ابزارهای استفاده شده، ارزان قیمت قدیمی و نیز کامپیوترهای معمولی برای جمع آوری اطلاعات و پردازش ارتباطات و داد و ستد در دسترس همگان قرار دهند.
 - ۱۲- اولویت بخشی به تعلیم و تربیت، چرا که بدون آن منابع انسانی رشد نمی یابد. بنابراین دولت ها باید:

الف) سرمایه گذاری عظیم در آموزش ابتدایی و متوسطه را برنامه ریزی کنند تا از دستیابی به اهداف آی. تی اطمینان یابند.

1. Backbone

2. Wireless - Local - loop Technology

3. Railway Signalling Networks

4. Power grids

ب) تسهیلات مورد نیاز را برای تحصیلات دانشگاهی و نیز آموزش و بازآموزی در فن آوری اطلاعات به منظور ایجاد نیروی انسانی لازم فراهم سازند.

پ) برقراری آموزش های تخصصی مهندسی و فن آوری پیشرفته با هدف ایجاد مالکیت معنوی در آی. تی.

ت) برنامه ریزی برای پرورش کارشناسانی در زمینه حقوق، امور مالی و بازاریابی در تجارت جهانی.

۱۳- نقش بسیار حساس دولت در حمایت از تحقیق و توسعه را درک کنند.

دولت ها باید:

الف) برای تحقیقات پایه ای و بلندمدت سرمایه گذاری کنند زیرا که این نوع تحقیقات در کشورهای در حال توسعه از طرف بخش خصوصی حمایت نمی شوند.

ب) از گسترش محصولات برگزیده آی. تی با ابزارهای مختلف مانند: کمک بلاعوض، وام های کم بهره، بازار حمایت شده و تخفیف مالیاتی، پشتیبانی کنند و از فراهم بودن سرمایه ی ریسک پذیر واقعی اطمینان حاصل نمایند.

پ) از محصولات محلی در مقابل اقدامات تجاری بین المللی غیر عادلانه حمایت کنند.

ت) ایجاد انگیزه در صنایع برای تحقیق و توسعه ی داخلی.

۱۴- قوانین غیر عادلانه کهنه ای را که با آی. تی ارتباط دارند دور بیندازند (این قوانین در بسیاری از کشورهای در حال توسعه جاری است) و قوانین جدیدی را که نوآوری و ابتکار را خفه نمی کنند جایگزین نمایند، در این رابطه به یک نظام قضایی پاسخگو نیاز است تا یک اقتصاد پرشتاب اطلاعات را به پیش برد.

۱۵- برای تسهیل رشد سریع آی. تی هر نوع انحصار، چه حکومتی، چه چند ملیتی و چه داخلی باید از بین برود.

۱۶- امکان دستیابی هر شهروند به فن آوری اطلاعات را بدون در نظر گرفتن جنس، زبان، معلولیت جسمی، محل جغرافیایی، عقیده و جایگاه اجتماعی، همانند دسترسی آنان به تلفن فراهم سازند و این گسترش امکانات تا دستیابی حتا افراد بی سواد ادامه یابد.

۱۷- آی. تی را به عنوان وسیله ای برای رسیدن به شفافیت در همه ی سطوح مدیریت به کار گیرند و با وضع قوانین لازم، جریان آزاد اطلاعات را برای دسترسی همه ی شهروندان فراهم سازند.

۱۸- با ایجاد امکان انتخاب های متنوع و رای گیری های متعدد در مسایل اجتماعی و سیاسی مورد مجادله و نیز تامین دسترسی به نمایندگان و مسوولین سیاسی از طریق آی. تی به مردم قدرت دهند.

۱۹. صنعت سخت‌افزاری نیرومندی را که نیازهای متنوع و تخصصی فن‌آوری اطلاعات را برآورده می‌سازد تشویق کنند.

۲۰. باید از تقلید کورکورانه‌ی راه‌کارهای فن‌آوری اطلاعات که به‌نظر می‌رسد در کشورهایی با زیرساخت‌ها و فرهنگ‌های متفاوت مفید بوده‌اند خودداری نمایند و به‌جای آن بر رشد تجربه‌های محلی در ارابه‌ی راه‌حل‌های مناسب برای نیازهای محلی تکیه کنند.

۲۱. برای ایجاد بازارهای پررونق با استفاده از زبان محلی تدابیری بیندیشند.

۲۲. سیستم ابزارها و بسته‌های نرم‌افزاری پیشرفته و قابل دسترس روز را به‌عنوان نرم‌افزارهای عمومی و مجاز مورد استفاده قرار دهند تا بتوانند راه‌حل‌های خاص خود را با استفاده از چنین نرم‌افزارهایی یافته و در تجارت جهانی نرم‌افزارهای مجاز مشارکت داشته باشند.

۲۳. برای پاداش به‌نوآوران و مبتکران تدابیری بیندیشند و از حق مالکیت معنوی پشتیبانی کنند تا طراحی‌ها و نوآوری‌های آی. تی محلی تقویت شود.

چند تذکر

ما به کشورهای در حال توسعه هشدار می‌دهیم از این خطرها آگاه باشند.

۲۴. اگر آنها در زیر ساخت فن‌آوری اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های سنگینی انجام دهند بدون آن که برنامه‌ریزی‌های بلندمدت مناسبی برای ایجاد افزایش درآمد واقعی از طریق آی. تی کرده باشند، با خطر گرفتار شدن در دام مرگ بدهی‌ها روبه‌رو می‌شوند.

۲۵. برقراری پرشتاب آی. تی در همه‌ی ابعاد اقتصادی، خطر ایجاد وضعیت‌های پیش‌بینی نشده مانند مشکل سال ۲۰۰۰ و اختلال در کل امور را پیش می‌آورد.

۲۶. آی. تی تمایل به همانندسازی و کاهش تنوع در بسیاری از زمینه‌ها دارد:

(الف) گسترش سریع شبکه‌های تلویزیونی جهانی باعث گسترش فرهنگ یکسان بینندگان شده است. فرهنگی که سلیقه‌ی ایجادکنندگان اولیه‌ی این شبکه‌ها در آن غالب است. گسترش سریع آی. تی نیز می‌تواند همین اثر و یا حتا تاثیر بیش‌تری روی فرهنگ‌های متنوع جهان داشته باشد.

(ب) هم اکنون در بسیاری از کشورها، فرهنگ نخبگان انگلیسی زبان، فرهنگ‌های بومی را به حاشیه رانده است. آی. تی چنین شرایطی را وخیم‌تر می‌کند. زیرا چنین نخبگانی همواره از فن‌آوری‌های جدید به‌ضرر بخش‌های ضعیف‌تر جامعه به‌شیوه‌ای نامناسب بهره‌برده‌اند.

(پ) این واقعیت که زبان انگلیسی زبان اصلی برای ایجاد و توسعه نرم‌افزار است، سبب پدید آمدن اصول بی‌چون و چرای فرهنگی در بسته‌های نرم‌افزاری می‌شود که به تدریج فرهنگ‌های بومی را به حاشیه می‌راند.

۲۷- ایجاد امکان دستیابی جهانی به آی. تی خطرهایی به همراه دارد، از جمله خطر تعرض به حیطه‌ی شخصی افراد. این‌ها خطرهای جدی ارزیابی می‌شوند، زیرا در کشورهای توسعه یافته نیز بازبینی و تعدیل که لازمه‌ی حفظ حقوق افراد است، جایگاه مناسبی نیافته است.

۲۸- مکانیزم حفاظتی مناسب هنوز وجود ندارد و ضروری است در این زمینه قوانین لازم وضع شود:

الف) دزدی گنجینه‌های ارزشمند دانش بومی در زمینه‌های مختلف مانند کشاورزی و پزشکی و در نتیجه از بین رفتن ارزش مالکیت‌های معنوی.

ب) خسارت دیدن اقتصاد توسط آسیب‌های عمدی یا تصادفی به زیرساخت آی. تی.

پ) سوءاستفاده از آی. تی برای تقویت و تشویق ستمگری و استثمار.

در وضع قوانین توجه به این نکته لازم است که تصویب این قوانین به فراندوم گذاشته شود و خود این قوانین به ابزاری برای ستمگری تبدیل نشود.

نقش جامعه‌ی جهانی

ما تقاضا داریم:

۲۹- کشورهای توسعه یافته نقش خود را در تشخیص توانمندی آی. تی توسط جهانیان به درستی ایفا کنند.

۳۰- هیات‌های بین‌المللی موجود و نیز سازمان‌های بین‌المللی در حال ادغام شاغل در آی. تی در انجام موارد زیر مشارکت نمایند.

الف) ایجاد تسهیلات برای همکاری‌های بین‌المللی، به ویژه بین کشورهای در حال توسعه، برای انتقال تجربیات و فن‌آوری آی. تی به عنوان ابزاری برای توسعه.

ب) پیشبرد استاندارد سازی که در توسعه سریع هر نوع فن‌آوری جدید بسیار حیاتی است. به وسیله‌ی تطبیق استانداردهای جدید مربوط به آی. تی به زبان محلی و همچنین برقرار نمودن فرایندهای پاسخگو و فراگیر برای استانداردسازی‌های بین‌المللی در فن‌آوری اطلاعات.

پ) پشتیبانی از تنوع فرهنگی و تغییر جهت جریان کنونی همانندسازی به وسیله‌ی فعالیت‌های بین‌المللی.

از همه دیدگاه‌ها - انسانی، اخلاقی، زیست‌بومی، اقتصادی و اجتماعی - فن‌آوری اطلاعات این توانمندی را دارد که بتواند کیفیت زندگی انسان را در همه جا ارتقاء دهد. پس ضروری است شهرندان این دهکده‌ی جهانی، چنین فرصت تاریخی را دریابند.